

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se svobodno frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravništvo, na katero naj se odgovorijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Vabilo na naročbo.

S koncem tega meseca poteče naročnina na prvo polletje. Prosimo gg. naročnike, da jo o pravem času ponovno.

„Slov. Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za pol leta	6 gld. 50 kr.
Za četrt leta	3 „ 30 „
Za en mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za pol leta	8 gld. — „
Za četrt leta	4 „ — „
Za en mesec	1 „ 40 „

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta	2 gld. 50 kr.
Po pošti prejemati	3 „ — „

Administracija „Slov. Naroda“.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Maribor 24. junija. Denes bi bila imela biti Slomšekova slavnost; a mestni urad in c. kr. okrajno glavarstvo sta prepovedala Slovincem imeti denes po polu dne tudi v zaprtih čitalničnih prostorih občni zbor Slomškovih čestilcev in darovateljev za njegov spomenik. Tudi čitalnici je vse delovanje v ta namen prepovedano bilo, z motivacijo, da je baje prestopila svoj v pravih izrečni delokrog. Beseda v čitalnici Slomšku na čast po tej prepovedi torej ne sme biti. Ugovor in pritožba proti temu se je poslala namestniki v Gradec.

Rusi in kongres.

Ruske novine niso nič zadovoljne z dozdanim tekcom in delom kongresa. Izvestja iz kongresa se jim zde nevesela, „neutešljiva“. Prvo zasedanje je bilo formalno in dosledno je, da nij imelo nobenih sledov, pravi „N. Vreme“; drugo zasedanje v soboto je bilo odloženo na ponedeljek; a pokazalo se je potem, da je ponedeljek tudi za diplomate ravno tako težak dan, kakor za kacega prostega ruskega človeka. Namesto glavnega dela so se razgovarjali o tem, ali se ima Grecija, Srbija in Črnagora h kongresu pripustiti ali ne, malostno vprašanje, katero bi se dalo po rešnji glavnih vprašanj rešiti v nekaj minutah. Prvi diplomatje Evrope so svojo nalogo tako začeli kakor se začenja v šolah, z lahkega prehajajo k težkemu.

K velikej naše iznenadi se mi prepričujemo, pravi rečni ruski list dalje, da je še daleč do soglasenja mej državami. Telegraf se posmehuje nad rusko publiko, pripisovaje grofu Šuvalovu punkte soglasenja te dni pojavivše se v časniku „Globe“, ki so bili v vseh novinah čitati. Ker nij družih vere dostojnih izvestij, zmešnjava vsak dan raste v glavah ljudem, ki niso v diplomatične tajnosti posvečeni.

Potem tacem ob jednom času, ko vladno angleško novinarstvo in ves rusovražni žurnalizem vpije, da so v „Globe“ objavljeni dogovori mej Rusijo in Angleško skoro popolnem Rusijo na višek postavili, angleški dozdanji evropski vpliv uničili, Beaconsfieldovo dozdanjo energično politiko oporekli, — tudi Rusi niso zadovoljni s temi dogovori in ne verujejo, da bi bil Šuvalov tako mnogo popustil.

Kako je potem lahko miru in zvrnanja pričakovati!

Narodno petje in narodni učitelji.

Iz Štajerskega 19. jun. [Izv. dop.]

Listek „Slovenskega Naroda“ v št. 136, prinesel je izvestje od g. J. Nollija, tikajoče se zbirke jugoslovanskih narodnih pesnij, zbranih po g. Fr. Š. Kuhaču. G. A. Fekonja podal je v listku „Slovenskega Naroda“ dne 19. junija t. l. izjavo dr. F. M. v slovenskih napevih navedene zbirke. Po mnenji tega gospoda manjka ljudskemu spevu mej štajerskimi Slovenci skoro popolnem slovenskega značaja in njegovo mesto zavzima nemškutarski landler-jodler.

Komur so razmere v tem obziru vsaj nekoliko znane in kdor si neče resnice prikrivati, priznati mora, da sodba omenjenega gospoda nij kriva in neopravičena. Jaz se hočem opirati le na opazke iz lastnega življenja, kakor se človeku urivajo, ako živi v raznih letnih časih mej Slovenci mariborskega, ptujskega in deloma radgonskega okraja. Prebivalci prvega okraja slovó daleč po svetu užezarad čudovite mešanice v svojem „golču“, kar je tudi pokojnega zgodovinarja Kremplja napotilo, da je nekoliko izgledov te klasične „šprohe“ vzel v svoje „Dogodivšine štajerske zemlje“ ter jih rešil grdega pogina, katerega jim vsak pravi Slovenec iz srca želi.

Ker pa je jezik v teku časa pri teh prostih Slovencih zabredel na tako krive pote, katera moč naj bi bila tedaj ohranila čisto narodno petje? Premehak značaj Slovence, njegova odgoja v nemškeji ljudskeji šoli, pomanjkanje narodne zavesti in narodnega ponosa, izgled in napeljevanje odpad-

Listek.

Življenje in potovanje po izhodnej Indiji.

(Govor dr. Feistmantel-a 26. maja l. 1878 v Pragi; poslovenil J. L.)

(Konec.)

Indijska stanovanja imajo malo priložnosti in brezštevilni nepovabljeni gostje delajo bivanje v njih še posebno neprijetno. Ker so duri in okna samo takovšna, kakoršna so naša rebrača (polkni), zato prihaja mnogo raznih živalij in živalic v nje. Ako se en trenotek mirno v sobi sedi, pridejo iz vseh oglov in kotov male gaščerice, katere se še v sobah rado ima zavoljo njih živahnosti in zavoljo tega, ker pokončujejo razne muhe in mušice. Jako neprijetna je pa neka vrsta mravelj, katere nič užitnega pri miru ne pusté. Vsi jedilni ostanki in druge pripravljene jedi se shranjujejo v omarah, in da se tim malim

roparicam vsak vhod zabrani, postavijo se noge omar v skledice, z vodo napolnene. Veliko hujsi so še termeti, neka vrsta velicij belih mravelj, katere pregledajo les, knjige, perilo in vse, kar pride v njihove klešče. Zoper te sovražnike se nastavljajo po sobi posode s klorapnom, čegar duh jim je nestrpljiv. Navadni in vsakdanji gosti so v Indiji veliki pajki in tudi pri nas navadni ščurki; toda teh poslednjih bratje v Indiji so še enkrat tako veliki in se ve da še enkrat tako požrešni. Najljubša jed jim je usnje, zato se morajo črevlji, jermeni in v usnje vezane knjige skrbno pred njimi zapirati. Pripoveduje se celo, da je ta golazen gostu mej tem, ko je pečenko o biral, podplate na črevljih zgrizla.

Vrabci in lastavice si delajo gnjezda v stanovanjih, kjer se jim to ne zabranjuje. V bližini stanovanj se zadržujejo tudi neke kavke in skobci, pred katerimi tudi nič varnega nij. Zgodilo se je celo, da je skobec postrežniku pečenega petelina s pladnika ukradel, ko ga

je ta v sobo na mizo nesel; in na enak način je bila dama na sprehodu svoj chignon (šinjón, nastavljen lase) z glave zgubila. Tudi mnogoštevilni séri in marabouts (marabú) se v mestu nahajajo.

Indijska goveda je manjša od evropskega in ima grbo, katere meso velja domačinom in Evropecem za slaščico.

Uradne ure so od 10. dopoldne do 5. popoldne, in potem se ravna tudi jedilni čas. Poglavitni obed je ob 10. uri, drugi obed (po naše večerja) je ob 6., 7. ali 8. zvečer. Zjutraj je Evropecem kava. V Kalkuti se večinom voda pije. Angleži so tudi vpejali v velikej meri likére, vino in močno pivo. Ker so pa vse te pijače v najhladnejših prostorih mlačne, zato se ohlajajo z ledom, ki se kosoma v pijačo meče.

Led se dovaža iz Amerike in se ga strašno veliko povžije. Otroci ga jedó tako, kakor pri nas sladkor. Mala rodbina potrebuje na dan 6—8 funtov, funt stane 6 ali 7 krajc. Sadja

nikov glede zaznamovanja in teptanja materinega jezika nij mogel ugodno vplivati na prostaka. Vrh tega precej veliko mesto z nekaterimi čudnimi značaji sredi slovenskega naroda (navedenimi lastnostimi, nagon in veselje prostega Slovence do vsega tujega ne le v govoru, marveč tudi v noši, odnošanjih in petji. Je li po takem čuda, da je zadnje izgubilo skoro ves svoj slovenski značaj? Odkriti moram tudi priznati, da mej svojim petnajstletnim bivanjem mej prostimi Slovenci navedenih okrajev nijsem niti ene narodne pesmi peti slišal, katera bi bila kake vrednosti glede zadržaja ali napeva. Ugovarjalo bi se mi lahko, da se pojejo umetne pesni, kakor jih nahajamo zbrane v Razlagovej „Pesmarici“. Istina je, da se pojejo, toda, s kako neusmiljeno popačenimi napevi! V lepem Pesniškem dolu slišal sem večkrat pesni „Naprej“, „Po jezzeru“, „Luna sije“. Toda, po napevu jih nijsem nikdar spoznal, tako spremenjeno doživelo so mej Pesničarji. „Naprej“ poje se tu nekako dolgočasno, s strašnimi zatezami, enako onim cerkvenim, kakor jih kovajo stari učitelji za pojedine praznike, pogrebe, ali druge cerkvene svečanosti. Enako se godi drugim pesnim. V tem smislu napreduje tedaj naš narod na slovenskem Štajerskem, da je izgubil in pozabil, svoje prvotno narodne pesni, ter da pogublja svoje lepe umetne pesni z napevi vred.

Slovenec je pa brez dvombe rojen pevec; on poje v veselji in stiskah; on poje pri delu in po delu, po zimi v hiši, po letu na polji, v vinogradu in po travnikih. Mlad pastir poje, kakor stara pastarica v pričo svoje čede, prvi vesele in okrogle, zadnja pobožne. Posebno dosti petja sliši se za časa žetve, košnje in trgatve, takrat se snidejo delavke, navadno mlade ženske, ter pojejo s čarobnimi glasovi večidel puhle pesni in prazne la-laje, troj-li-loje, dram-daj-taje in enake neumnosti z brezbrojnimi napevi enake vrednosti. Kako celo drugačen vtis naredi na človeka petje otrok po nemškem mestu, ako zakrožijo pri igri na zeleni trati v šoli naučeno „der Mai ist gekommen“ etc. ali „lieb' Vaterland magst ruhig sein“ etc. prav po taktu in s pravim napevom! Čeravno so glasovi slabi in slabo ubrani! — Nikomur tudi nij neznan velika nadarjenost Slovencev za muziko. V rabi so razni instrumenti, rabijo jih skoro brez izjeme samouki spretno brez not in znanja kon-

terbasa. Mladi in stari skušajo se v tej stroki, pojedino in skupno, kakor baš dopuščajo okoliščine. Znano je brez dvombe čestitim čitateljem „Slovenskega Naroda“ iz raznih poročil, kako dobro in trdno so stali in se obnašajo godci in pevci samouki pri veselica tržaških Slovencev in kake uspehe je dosegel umrli Hajdrih s svojimi pevci. Po slovenskem Štajerskem bode se težko našla velika županija, katera bi ne imela svoje godbe. Ta oskrbuje cerkveno godbo pri raznih cerkvenih svečanostih, pri gostijah in plesih brez vseh not.

In nij to za obdelovanje najsposobnejši material? Izgledi nam kažejo, da je, toda, obdelovatelj manjka. — Kje pa bi se našli; Nikjer drugod, kakor mej narodnimi učitelji. Ti so navadno v celem župniji jedini godbe in petja vešč; tem je izročena šolska mladež, katera se ima poleg drugih predmetov tudi petja in godbe učiti, ako hočemo da dobimo počasi boljših pevcev in godcev, ako hočemo, da se bosti tudi te dve umetnosti začeli mej Slovenci po deželi bolj gojiti in v pravem pomenu besede.

Ali bojim se ugovora, da terjamo vedno več od naših narodnih učiteljev, akoravno so z delom in opravi uže davno preobloženi.

Taki ugovori so opravičeni, toda terjatev ne da se s tem odstraniti. Vsak zaveden Slovenec bode takim požrtvovalnim učiteljem hvaležen, bode jih po mogočnosti tudi podpiral; toda, truda jim ne more popolnem vrniti, niti pojedini, niti še narod zdaj. Ker pa v sedanjosti nij pričakovati plačila za trud, hočemo li tedaj prepustiti vse bodočnosti?

Glasovi mladine morajo se začeti vaditi v petji in — po mogočnosti tudi v godbi — uže v narodnej šoli. Ker pa ima učitelj strogo svoje ure za poučevanje v raznih predmetih predpisane, prebiti mora eno ali dve na teden po poduku. To ga bode stalo s prva mnogo truda in marsikaterokrat raji bi posvetil te ure sprehodu, ugajajočemu bolje truplu in duhu po storjenem zapovedanem delu. Kmalu po bo dosegel take uspehe, da mu bodo ravno te izredne pevske ure služile v okrepčanje duha, da bode pozabil prvotni trud. Še večje veselje ga bode navdajalo, kedar ga bodo krepki in čisti glasovi pevk in pevcev podpirali pri božjeji službi, kedar bode slišal ubrano petje delavk in delavcev, vračajočih se od dela domov, kedar bode izgi-

nilo zdanje „divje petje“ mej pristnim narodom slovenskim ter se bodo na njegovem mestu udomačili pravi in čisti slovanski glasovi. — Gotovo bode se vsakdo veselil primerne petja pri raznih priložnostih in popolnega pogina grde navade, da se pojejo mej plesom pesni dolgočasnega zadržaja — in sem ter tje tudi preveč nasprotno. Zdaj človek, ako sodi po petji mnogokrat ne ve, ali so Slovenci na plesišču veseli ali žalostni; ali togujejo pri pojedinah in ženitovanji ter se veselijo pri pogrebih. Zdi se, kakor bi delali vse nasprotno od tega, kar delajo naši sosede in sorodna plemena v enakih slučajih. Dalje bode prišlo na ta način tudi več pevcev v srednje šole in od tod na visoke. Učiteljem petja po gimnazijah in realkah nijso po godu, pevske glasovi brez vsake izurnosti, ker zavirajo druge v brzem napredovanju. Pustite tedaj sem ter tje kak glas neobdelan, da se izgubi za vselej na veliko škodo našim pevskim društvom, čitalnicam in vsem narodnim veseliam.

Ena reč bode se pa z vestnim gojenjem domačega petja posebno podpirala — namreč probujenje narodne zavesti. In kadar bodo pristni Slovenci svoj „Naprej“ s tako navdušenostjo in s tolikim ponosom peli, kakor pojejo Nemci svoja „Wacht am Rhein“ ali Francozi svojo „Marcelle“, takrat smemo reči, da naš narod živi, in da so učitelji res največji dobrotniki naroda. Kmalu bodo prišli po tem tudi časi, da bode cel narod poplačal obilno ves trud svojim učiteljem.

J—a

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. junija.

Nekateri ustavoverni poslanci bodo imeli jutri 25. t. m. shod, v katerem bodo volili odbor, ki pojde v Pariz na skupščino **prilateljev miru**, katera bode vprašanje obravnavala, kako bi se doseglo zadržanje vojsk in razoroženje evropskih armad, ter urejevanje velicij vprašanj po mirovnem potu evropskih sodišč. Lepa misel, samo da je neizpeljiva, dokler nijso vsi narodi svobodni in svoji gospodarji.

Ogerski zbor je po dolgej debati v soboto sprejel z 58 glasi večine predlog nagodbin o osemdesetmilijonem kreditu, in je včeraj prešel v specialno debato.

Vnanje države.

O **kongresu**, ki traja zdaj uže osem dnij, a nij še ničesa sklenil, so tudi denes poro-

je v Indiji veliko in se ga tudi obilo je. Enkrat v letu pripeljejo iz Amerike jabelk, potem breskev in grozdja iz Dagestana. Drugo sadje je pa jako različno od našega; na pr. „mengo“, to je našej hruški podoben sad, kateri ima trdo koščico in veliko sladkega soka. Melone zrasto tu jako velike in se po funtu prodajejo. Domača osoba sné na dan 10—20 funtov. Potem je tu veliko banan, ananas, buč, pomeranč, granatnih jabelk, nadalje mnogo zelenjavi: karfijola, mrkvice, zelja, špargljev in dr. Hindu imajo dve jako strastni navadi, žvekanje takozvanega „betela“ in kadenje tabaka. „Betel“ se zveči od obojega spola domačinov celi dan; tudi se vsak prosti trenotek porabi, da se kadi tobak iz čudovite pipe, narejene iz lupine kokosovega oreha. Podnebje je odvisno od dvojih vetrov, po katerih se ravna vroči in mrzli letni čas. Mrzli letni čas traja mej pihanjem severa 3 mesece, vroči pa v veliko muko celih 9 mesecev. V hladnem letnem času se toplota ne zniža nikdar pod 10° R, v vročem pa nikdar pod 30°, doseže pa visokost

40° do 45° R. Mej hladno letno dobo je nebo gosto oblačno, dež se izliva v velikih curkih in pogoste bolezni so na dnevnem redu. Evropecem se mej tem časom koža izpahne, kar prav boli; nema se slasti za jed in druge neprijetnosti. Mej prehodom od vročega na mrzli letni čas je protin (revmatizem) v navadi.

Javnih poslopij, največ krasnih stolb je mnogo v Kalkuti. Cerkev je 17 angleških, 7 katoliških, 1 armenska, 1 grška, potem so izraelske molitvene hiše, mohamedanske mošeje, indijske pagode.

Življenje po gostilnicah nij v navadi; kdor nema lastnega gospodarstva, stanuje v kakem klubu ali „boardinghouse“, kjer je za vse pripravnosti preskrbljeno.

Policija je v Kalkuti dobro organizirana; osoba in njena lastnina je tako zagotovljena, kakor v nobeni evropske državi. Mej 3 1/2 leta svojega bivanja v Kalkuti nijsem doživel slučajja, da bi kdo napadel človeka ali tuje premoženje. To je zasluga policije, katera se ne vtika v malenkosti, ampak samo svojo var-

stveno službo opravlja. Pijanec lahko brez vsega zadržka pred palačo guvernerja svojega „šrinena“ prespi; pa tudi proti drugim rečem je policija prizanesljiva. Je pa dvojna policija v Kalkuti; jedna evropska, jedna indijska. Ako učini česa nepravilnega Evropec, tedaj ga domačinec ne sme prijeti in zapreti; ta mora marveč o tem seznaniti evropsko policijo, ako je dotičnež na njo čakal.

Mej svojim bivanjem v izhodnej Indiji sem podvzel 3 večje znanstvene izlete. Potovanja v notranje pokrajine indijske je združeno z velikimi težavnostmi, ker je še malo železnice in cest. Glavna proga pelje od Kalkute v Bombaj, Madras, Wajpor.

Skupna dolgot železnic je 5519 angleških milj, njih dokončevanje je stalo 94 1/2 milijonov funtov šterlingov. Vozovi (vagoni) so prav prilični; poleg 1., 2., 3. in 4. razreda, ki so našim slični, je še nekakošen razred mej 3. in 4. razredom. Angleži se vozijo v 1. in 2. razredu, domačini pa v ostalih; za dame so tudi v tretjem razredu posebni kupeji.

žila različna: jedna pesimistična in slabo označujoča, druga nasprotno tolažljiva. Poročajo, da ostane južna podbalkanska Bolgarija pod turško oblastjo. Je-li mogoče, da se Rusija v to uda? Moramo počakati izvestnih poročil. — Glede Srbije in Črne gore pravijo, da se je dogovor odložil.

Iz **Peterburga** se javlja telegrafsko: Dopust Grške h kongresu daje list „Journal de St. Peterbourg“ povod izreči, da se Rusija ne ustavlja želje grške države izpolniti. Rusija nij zoper prevago grškega elementa in nij zoper osvobojenje Grkov izpod turškega jarma. Nij nobenega osvobodjevanja, nobenega poboljšanja v orijentu, katerega ne bi Rusija rada in brez svoje koristi podpirala.

Italijanje bi bili radi, da bi bil njih parlament prvi, v katerem bi se bilo zvedelo kaj „tajnosti“ iz kongresa. Zatorej je poslanec Cavallotti s tovariši naznanil vladi, da bode v tem interpeliral. Ali 21. t. m. ga je ministerski predsednik v parlamentu prosil naj svojo interpelacijo oporeče, ker ne gre, da bi se ista vprašanja obravnavala na kongresu in v parlamentu ter spominja, kako so angleški ministri v tem previdni. Cavallotti je potem svojo interpelacijo nazaj vzeti privolil tem rajši, ker je Grecija h kongresu pripuščena.

Domače stvari.

— (Kresovi.) Da si je bilo v nedeljo večer deževno vreme, vendar so goreli okoli in okoli po slovenske deželi kresovi, praznovaje starega slovanskega boga Svetovita, a i preobračaj solnčni.

— („Narodne tiskarne“ občni zbor) je bil v nedeljo. Poročilo priobčimo jutri.

— (Umrta) je v soboto Ljubljancanom, ki hodijo na poletinske sprehode po dunajske cesti, dobro znaua krčmarica mati Urbančkova.

— (Pariška svetovna razstava) se vidi v Cav. Mich. Petanajevem kabinetu v prej Lercherjevejštacuni.

— („Mein geliebtes Deutsch.“) V tukajšnji c. kr. uradni „Laib. Ztg.“ od sobote beremo: Die Unvorsichtige überschritt das Geleise. Das Unglück wollte es, dass sie inmitten desselben über die Schienen des dort befindlichen Wechsels stolperte und mit ihrer Last zu Boden fiel, infolge dessen sie von der herankommenden Maschine überfahren und in zwei Theile zerrissen wurde.

— (Uradne okrajne učiteljske skupščine) bodo: 4. julija v Ljubljani za mesto, 24. julija na Vrhniki za ljubljansko okolico; 5. avgusta v Idriji za logaški okraj. — Za ljutomerski in gornjeradgonski okraj

bode 7. avgusta v Ljutomeru. Za laški okraj bode 1. avgusta.

— (Odlikovanje.) Okrajni glavár ljutomerski g. Premierstein, in graščaka Herman grof Wurmbrand-Stuppach ter Pavel vitez Hempel so dobili kot priznanje žrtev za olajševanje bede in lakote v zgornje radgonskem okraji cesarjevo najvišje priznanje zadovoljnosti

— („Učiteljsko društvo za slovenski štajler.“) Izvrševaje sklepe občnega zbora 11. junija naznanjamo: 1. Vsem našim dolžnikom, pri katerih imamo še česa terjati, bodisi naročnine, društvenine ali kupnine za knjige (koledar, zgodovina, zemljepis), da se jim od skupne terjatve $\frac{1}{3}$ odpusti, ako ostali $\frac{2}{3}$ do 15. sept. poplačajo. Plačajo pa li ves dolg, tedaj dobé za to precejšnje število društvenih knjig. 2. Vsem društvnikom, kateri so vso društvenino od leta 1874 do 1878 (inclusive) v skupnem znesku 3 gld. plačali, pošlje odbor na njih željo nekaj društvenih knjig. 3. Dostavljamo, da morejo naše knjige rabiti gg. učitelji in učenci, ako jih poslednjim učitelji iz šolarske bukvarnice na dom posojujejo. Vsi mogoči ukazi zoper takšno rabo so nepostavni. V Ljutomeru, 15. junija 1878. Odbor „Učiteljskega društva za slovenski štajler“.

— (Štajerska kmetijska družba) pozivlja one gg. učitelje, kateri so držali kmetijske nadaljevalne tečaje, naj se do 15. julija po potu kmetijskih podružnic oglasijo za nagrade. Tudi občinski zastopi morejo do 30. julija oglasiti se za podpore občinskim sadovnjakom.

— (Učiteljske službe) so razpisane: v Kalobji (600), v Žavcu (600), v Svetini (600), v Št. Juriju na Tabru (550), v št. Jerneji pri Konjicah (550), v Dramljah (550), v Špitaliču (550), v Zrečah (550), v št. Kungenti (550), v Keblu (550), v Zibiki (550), v Lembergu (550), na Gorici (600), v St. Mihaelu (550), v Lučah (600), v Razboru (600), v Razboru (600). Nadučiteljska služba v Rečici (600); podučiteljske službe v Novej cerkvi (480, 360), v Žavcu (480, 360), v Vitanzji (480, 360), v Braslovčah (480, 360), v Čadramu (440, 330), pri sv. Duhu (pri Ločah) (440, 330), v Slivnici (440), v št. Vidu (440, 330), v Ponikvi (440, 330), na Rečici (440, 330), v Ljubnem (440, 330), v gorenjej Rečici (480, 360). Z

kemu se plača po 18 kr., ženski po 9 kr. na dan.

Tretja pot, v centralno Indijo, je bila 250 geografskih milj dolga. Na tako daljno pot se mora dobro pripraviti; treba je zato šatorov, postelj, miz, stolov, jedil in družih rečij. Jaz sem za prenašenje vzel 2 slona in 5 velikih kamel, kar je popolnem zadostovalo.

Prehodili smo vsak dan 10 angleških milj. Voda je bila po celej poti slaba in nepitna.

Za lovce je Indija prava dežela; tu ne poznajo niti lovskega dovoljenja, niti lovskih pravic. Vsakdo more loviti, kjer, kdaj in kar hoče; tu je v veliki množici vsakovrstne divjačine, jelenov, srn, zajcev, jerebic, močvirnih ptic itd. Razen jednega leoparda nijsem na vsem potovanji nobene večje roparske zveri videl. Zbolejši na močnej mrzlici primoran sem bil čez tri mesece nazaj v Kalkuto iti. Dobivši pa odpust, podal sem se 22. marca prek Cejlona v Evropo in 25. aprila sem došel v Prago.

vsemi je združeno stanovanje. Do 30. julija. (Vse te službe so v obsegu c. kr. okr. glavarstva celiskega.)

— (Uboj.) Piše se nam: V Hrašah pri Smledniku so v nedeljo zvečer domači fantje valjda v pisanosti tamošnjega kmetkega sina ubili. Truplo ubitega je vso razmesarjeno in glava popolnem razbita.

— (Iz seje mestnega zbora ljubljanskega) Dr. Keesbacher v imenu pravnega in finančnega ter policijskega odseka poroča kako naj bi se na novo uravnale službe mestnih zdravnikov in oglednika mrtvacev, in kako naj se na novo sistemizira služba policijskega zdravnika, ki bi bil ob enem tudi mrtvaški ogleda. Odeok predlaga, da naj se ustanovi sledeče službe: Mestni fizik, policijski zdravnik s plačo 800 gld. in dvakratno 10% doklado in pravico penzije sto dolžnostjo, da zato oskrbi mestno policijske zadeve, stavljenje koz, odgledovanje mrtvacev in ako treba, da tudi zdravi uboge bolnike ljubljanske. Stanovati mora blizu mestnega magistrata, ne sme brez dovoljenja županovega prevzeti nobene druge službe in ne sme otiti dalje časa nego en dan iz mesta, če mu tega ne dovoli mestni fizikus. Na dalje se nastavita dva mestna zdravnika za uboge z remuneracijo po 400 gld. na leto, tako da ne bosta imela kako pravico uživati penzijo, a ima vsak na četrtrleta pravico odpovedati se službi ter se mu tudi odpovedati more. Vsak teh zdravnikov mora stanovati v tistem delu mesta, katerega mu mestni magistrat odloči, jeden teh dveh zdravnikov pa ima nalog oskrbovati bolne v mestnej bolnej hiši. Plačilo za ogledovanje mrtvacev ne bode pobiral od slej več mestni magistratni mrtvaški ogleda sam, nego mestni magistrat. Deželni zbor bode naprošen da odslej pobira mesto takse za mrtvace in če mogoče da se ta še povekša pri bogatejših mrličih. Ogledovanje mrličev v deželnej bolnici pak oskrbe odslej zdravniki tega zavoda sami. Ako ne bi hotel zdanji mestni zdravnik g. Ambrožič prevzeti službe policijskega zdravnika in mrtvaškega ogleda, se raspiše samo ena služba mestnega zdravnika za revne z remuneracijo, na vsak način pa se raspiše služba mestnega policijskega zdravnika in mrtvaškega ogleda.

Debato o navedenih predlogih prične mestni odbornik g. Regali: Odeokovo poročilo je preobširno, da bi mogli kar na mah o njem sklepati. Njegovo mnenje je, da naj se do prihodnje seje odloži in mej tem poda mestnim odbornikom litografirano.

Tu gre zopet za občinski žep in mi ne moremo kar na vrat na nos v tako važnej stvari sklepati. Mestni fizik je zavezan opravljati tudi službo zdravnika pri revnih, jaz ne vem zakaj bi mi njemu to dolžnost odpustili. On ne zdravi, le ljudem nagaja. Tudi je plača za policijskega zdravnika previsoka, vsaj bi uže 600 gld. zadostilo. Sklicuje se odborovo poročilo na draginjo v mestu ljubljanskem, jaz pa trdim da to nij istina, kajti Ljubljana nij Gradec in živi se v Ljubljani zmirom še dosti po ceni. Vse se dobi primeramo dober kup.

V obče pa kaj je treba mestu 4 zdravnikov, saj imajo vse večje fabrike, kakor cigarna fabrika, predilnica, kolodvor in drugi zavodi za svoje delavce posebne zdravnike, in razven tega skrbi mnogo podpornih društev, delavskih in drugih društev za svoje ude z lastnimi zdravniki. Jaz ne vem kako je to da nam pri vsakej seji ponujate samo pred-

Velika cesta pelje od Kalkute v Pešavr in je 1400 angleških milj dolga; druga 1170 milj dolga pelje v Bombaj, potem ste še dve manjši glavni cesti, jedna 735, druga 720 milj dolga. Telegrafskih črt je več. Poštna zveza je po železnicah, ali pa se preskrbuje po tekalcih, kateri predirjajo v 4 miljah jedno štacijo (4 angl. milje). Po noči imajo ti tekalci luč iz lesa od „Yxora parviflora“, kateri les gori tem bolje, čim bolje se leti. S to lučjo plašijo divje živali. Pri pošiljatvah denarja se ima posebno previdnost. Bankovci se prerežejo čez polovico, najprvo se pošlje samo jedna polovica, druga pa še le potem, kedar se je dobilo potrjenje o prijjetvi 1. polovice.

Prvi izlet v radženahalsko gorovje je bil zelo trudapoln radi velikih gozdov, kateri te gore pokrivajo.

Drugi izlet je bil v premogove prekope bengalske, kjer je v velikih plastah mnogo dobrega premoga. Delavci so po ceni, moš-

loge o šolskih in zdravniških stvareh, da nikdar ne prinesete kaci nasvetov ki bi merili na to, kako bi revno stanje naših obrtnikov in trgovcem vsaj nekoliko olajšali, za katere bi jaz in moji sodrugovi z veseljem glasovali. Tako pa mestni fizik sestavlja tiste mortalitätsberichte in namesto da bi ubožne mestne ljudi zdravil, nadleguje naše hišne posestnike z ogledovanjem stranišč. Lehko je sklepati in glasovati za nove sanitarne naredbe tistim, ki ulečejo visoko državno plačo na mesec, teško pa nam, ki krvavo čutimo breme od dneva do dneva rastočih davkov.

Mestni odbornik dr. Supan pravi, da štirje zdravniki za mestne zadeve niso nič preveč, kajti več nego 30 let uže opravljajo toliko zdravnikov ta posel.

Mestni odbornik Klun: Jaz mislim, da nam nij nikakor treba, da odvežemo mestnega fizika posla zdraviti mestne uboge. Moje mnenje je, da se nastavijo le trije zdravniki, to je mestni fizik, en zdravnik za mestne reževe in en policijski zdravnik, pa da se ti nekoliko bolje plačajo, in stavim tudi v tem smislu nasvet.

Mestni odbornik Jurčič meni, da je ustanovljenje mesta policijskega zdravnika, kateri bode imel tudi nalog ogledovati mrtvace, v tej kombinaciji nesrečna ideja, kajti valjda se ne bode našel noben dober medicinar, ki bi bil za vse agende, ki jih ta služba naklada. Policijski zdravnik mora biti krepak mlad človek, jako trdnega zdravja, ako hoče zadostiti terjatvam, ki se njemu od strani službe stavijo, ker mora po noči vstajati itd. Nobeden mlad zdravnik pa, ki se neče privatnej praksi odpovedati, ne bode, to vé g. referent ravno tako dobro, ali še bolje ko jaz, prevzel posla ogleda mrtvacev, kajti s tem izgubi vso privatno prakso. Zato naj bi se v tej stvari ukrenilo malo po prejšnjem načinu, in da bi se mrtvaško ogledovanje ne družilo z drugim poslom.

Poročevalec dr. Keesbacher zagovarja v daljšem govoru odsekove nasvete. On pravi, da bode predsodek proti mestnemu zdravniku ki bode tudi mrtvaški ogleda, s časom izginil. Da je mestni fizik za svoj posel tako navdušen, to njega veseli, kajti napačno bi bilo, ako bi delal drugače.

Pri glasovanju se predlogi g. Kluna ovržejo in vsi predlogi odseka sprejmo.

Obravnava se več poročil policijske sekcije, zaradi kazni o prestopkih. Obsojen je bil tudi žitni trgovec g. Knez, ki stanuje v Staretovej hiši na Marija Terezije cesti, zaradi tega, ker stoje mnogokrat vozovi pred njegovim magacinom, z globo 5 gld. Mestni odbornik Jurčič opomni, da on iz samovida ve, da so stali vozovi zmirom tudi prej, ko sta imela tam magazine gg. Gregorič in Smole, in da je torej samo šikaniranje mestnih policajev, da zdaj nadlegujejo g. Kneza, posebno od tistega časa, kar se je nasadil na tej cesti jako nepraktični drevored, o katereji napravi, mimogrede omenjeno, mestno starišinstvo ničesa vedelo nij. Nasvetuje, da se rekurzu g. Kneza ustreže, to je, da se kazni odpusti.

Ta predlog podpira odbornik g. Regali, a odbornika gg. Ziegler in Zhuber temu ugovarjata, češ, da vozovi pred knezovim magazinom res promet omejavajo. Sprejme se od-kov predlog.

Potrde se nadalje na novo izvoljeni funkcijonarji požarne straže in prejšnji mestni

okrajni predstojniki s tem, da se njim za njih nevtudno delovanje izreče zahvala mestnega odbora. Mestni odbornik g. Potočnik umakne svoja dva predloga, da se napravi novi mestni stavbeni načrt, in da se pomnože uradniki pri mestnem stavbenem uradu s tem, da ga priporoči stavbenemu odseku. Mestni odbornik g. Regali utemeljuje svoj predlog, da se prostor mestne požarne straže prestavi izven rotožva, v prostore nekdanje glavne stražnice. On naglašuje zasluge prostovoljne mestne požarne straže za javno varnost.

Odbornik Regali nadalje utemeljuje svoj samostalni predlog, naj bi se tlak na starem trgu makadamiziral, kateri predlog se izroči policijskemu in stavbenemu odseku v pretres in poročanje.

Odbornik dr. Ahačič temu nasvetu pristavlja, naj bi se od kraja makadam polival z neko kemično smesjo, kakor se to godi v Londonu, katera napravi makadam jako trdnega.

Odbornik Regali utemeljuje dalje svoj predlog, naj se nastavi na strmem potu nekoliko svetilnic. Predlog se izroči policijskemu odseku.

Odbornik Regali stavi še nadalje nujni nasvet, naj se napravi na živinskem trgu vodnjak, in naj se nasadi jedna vrsta kostanjev, poleg ceste mimo živinskega trga. Predlog podpirajo odborniki: dr. vitez Kaltenegger, dr. Keesbacher. Nujnost se prizna in izroči se predlog magistratnemu odseku.

Odbornik dr. Keesbacher interpelira župana, ali se hoče obrniti s prošnjo do deželne vlade, da ona poskrbi pri Rudolfovej železnici kateri vlak, ki bi ljubljanskim prebivalcem, kateri hočejo iti na Gorenjsko, bolje ugajal. Župan obljubi v tem smislu delovati. Nadalje interpelira dr. Keesbacher, zakaj se niso izpeljale od strani magistratnega odseka vse od mestnega fizika proti žugajočim kužnim boleznim nasvetovane naredbe. Župan odgovarja, da se je sklenilo vse storiti, kar je zares potrebno, opustilo pa tisto, kar bi znalo občinstvo nepotrebno vznemiriti in plašiti.

Mestni odbornik Regali interpeluje, zakaj se zdaj od strani magistrata davki tako strogo in pred navadnim časom z eksekucijo izterjavajo. Župan odgovarja, da finančni uradi hudo pritiskajo na mestni magistrat, da pa on skrbi, kolikor je v njegovej moči, da se vrši izterjevanje davkov polagoma.

Odbornik Goršič vpraša, kako je to, da doneski hišnih posestnikov za vkvartiranje vojakov od leta do leta naraščajo, in so se zdaj od 50 kr. uže povečali na 4 gld. Hišni posestniki v predmestjih bi raje v stanovanje vzeli vojake, nego da plačujejo tako visoke doneske.

Mestni odbornik dr. Ahačič vpraša v imenu narodne manjšine odbornikov župana, ali on smatra glasovanje o zadnjem predlogu šolskega odseka v seji mestnega odbora 14. junija, za legalno, z večino sprejeto, kakor je bilo to čitati v raznih časnikih? Po mnenji interpelanta nij bil zbor več sklepovalen, tedaj predlog nij niti sprejet, ne ovržen, in ima priti še jedenkrat na glasovanje.

Župan trdi, da je bilo še zadostno število mestnih odbornikov navzočih, ko se je glasovalo o predlogu šolskega odseka, da se razširi poduk v nemščini. Temu odločno ugovarja g. odbornik dr. Ahačič in nasvetuje, da se o tem predlogu še enkrat glasuje. Župan

izjavi, da smatra to trditev kot samostalni predlog, katerega bode stavil na dnevni red prihodnje seje. Potem se seja sklene.

Razne vesti.

* (O papeži) se piše „Pol. Corr.“ iz Rima 19. t. m. da je precej močno bolehen. Zrak rimski mu ne ugaja. Papež Leo XIII. baje toži o nervoznosti, ne more lehkno ni pisati ni brati. Zdravniki mu torej svetujejo, pravi rečeni dopis, naj po letu za nekaj mesecev zapusti Rim, čemur se pa nj. svetost brani.

* (Dve ladiji sti se strčili.) Iz Havreja se poroča, da je 20. t. m. zadela angleška ladija „Alliance“ ob francoski parnik „Francois I.“ tako hudo, da so se notranji deli parnika „Francois“ popolnem razdejali, in je mnogo ljudi onesrečilo. Angleška ladija se je tako močno v francoski parnik zaletela, da ga je prodrla, in sti obe ladiji skupaj obtičali.

* (Z jedno črešnjo zadavil) se je v Rudolfsheimu majhen še ne leto stari otrok branjevca Leopolda Cebö, katero mu je njegov 4letni bratec v usta dal, ko je dekla bila za en trenotek proč odšla.

* (Razmere na Nemškem.) Večkrat smo uže poročali zadnji čas, kaka spridenost vlada na Nemškem. „National Zeitung“ zdaj zopet piše, da nekateri ljudje kar kupčije delajo z žuganjem, da bodo koga zatožili, da je cesarja razžalil.

Umrli v Ljubljani.

14. junija: Vincencij Videtič, bivši krmar, 63 l., kurja vas št. 10, na raztorjenji krvi. — Jos. Rudolf Koricki, sin glavnega zastopnika, 2 m. 8 d., Zabajak št. 5, na bljuvnej griži. — Franc Virk, sin fabriškega delavca, 23 l., Vegove ulice št. 10, na pljučnej tuberkulozi.

15. junija: Amalija Peče, hči uradnega sluga, 24 let, veliki trg št. 4, na tuberkulozi. — Jurij Majer, posilni delavec, 50 l., v posilni delavnici na pljučnici.

16. junija: Franciska Hengthaler, hči mestnega denarničarja, tržaške ulice št. 5, na difteritis. — Jurij Gerdinč, tkalski mojster v pokoji, sv. Petra cesta št. 23, na marasmu. — Tone Jakopin, sin delavca, rečne ulice št. 3, na božjasti.

17. junija: Neža Iribar, žena fjakarja, 43 l., Gradišče št. 16, na tuberkulozi.

18. junija: Marija Tomec, hči molarja, 61. 6 m., Florjanove ulice št. 36, na pljučnej vnetici za osepnicami. — Antonija Pauer, posestnica, 44 l., sv. Petra cesta št. 50, na mrtudu v možjanih. — Liza Trojer, gostačka, 77 l., poljanska cesta št. 27, na marasmu.

V c. kr. vojaške bojnici.

10. junija: Janez Bravec, vojak v 13. komp. 17. inf. res. poveljništva, na vnetici trebušnice. — Anton Rebec, vojak 18. komp. 17. inf. res. poveljništva, na vnetici možjanske kožice.

11. junija: Jurij Palajka, vojak v 4. komp. 53. pešpolka, na pljučnej vodenici. — Jakob Mihelič, strelec 25. brambenega bataljona strelcev, na vnetici možjanske kožice.

Dunajska borza 24. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)			
Enotni drž. dolg v bankovcih	64	gld.	20
Enotni drž. dolg v srebru	66	"	"
Zlata renta	74	"	50
1860 drž. posojilo	113	"	75
Akcije narodne banke	848	"	"
Kreditne akcije	244	"	"
London	116	"	95
Napol.	9	"	38
U. kr. cekini	5	"	58
Srebro	102	"	"
Državne marke	57	"	75

Wir empfehlen
als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenmäntel,
Wagendecken (Plachen), Bettelunterlagen, Zeltstoffe

der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne

in Wien, Neubau, Zollerergasse 2,

Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

Svarjenje!

Objavljam, da ne bodem nikakih dolgov plačala, katerih se nijsem jaz zavezala plačati.

(200—2) Alojzija Trojanovich.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.